

אברהם ברדוגו:

„זו היתה טעות איומה להביא אותו לכאן!“

השבוע יקבע בית-המישפט העליון מתי יתקיים מישפטו של ג'ון דמיאניוק.
מזה כמה חודשים מנסה לישכת עורכי-הדין למצוא עורך-דין ישראלי שיהיה מוכן לייצג את דמיאניוק ביחד עם עורך-דינו האמריקאי, מרק אוקונור. בין היתר פנתה הלישכה גם לעורך-הדין הירושלמי אברהם ברדוגו. זה הודיע שהוא מוכן לשקול את ייצוגו של דמיאניוק, אך בשתי הסתייגויות.

שאלתי את ברדוגו מה ההסתייגויות.
מישפטית ועניינית. מן הבחינה המישפטית, יש כאן שאלה באיזו דרך יתנהל המישפט. האם על בעיית השואה כולה, או על בעיית הוויה בלבד. האינטרס של המדינה כמישפט זה יהיה להרחיב את היריעה ולעשות מישפט גדול ומפורט. האינטרס של הסניגוריה יהיה להסכים מראש על כל הזוועות של „איוון האיום“ ולנהל את המישפט רק על עניין הוויה.

מן הבחינה העניינית קשה לי להאמין שאיזה סניגור — אחד או המישה — יהיה מסוגל להשתלט על כמות החומר שיש לקרוא כדי להתכונן למישפט זה. תוך שלושה חודשים בלבד. קשה יהיה לעמוד בנטל ניהול המישפט. שכן אמרים שיש בין 12 אלף ל-20 אלף מיסמכים. הכתובים בשש שפות.

אתה מסכים, אם כך, עם השופט חיים כהן, שאמר כי הוא מוכן לייצג את דמיאניוק?
אני מכין אותו. הוא בעצם אמר שהוא מוכן על-כך שאין עורך-

דמיאניוק

דין המוכן לקחת את העניין לטיפולו. לדעתי זו בושה ללישכת עורכי-הדין, שאף אחד לא מוכן לקחת על עצמו את התיק. יש כאן מעין היתממות של עורכי-הדין הישראליים. כולם יודעים שרק בית-המישפט הוא הקובע האחרון. דבריו של חיים כהן הם בגדר מחאה. ולדעתי גם לכל חיה נאצית מגיעה הגנה מישפטית.

העניין עם דמיאניוק מסתבך. אתה חושב שיש בכלל מקום במדינת-ישראל לשפוט פושעי-מלחמה נאציים?
לא. שכן רק כך מסתכנים במצב שאין לו, לדעתי, מוצא. מצד אחד רוצים להראות שיש כאן שיטה מישפטית שבה נדארים נשפט בצורה רמוקרטית, כיאה לארץ רמוקרטית. אבל בסופו של דבר, זה לא המצב לאשרור בישראל. לכולם כאן יש רגיעה כללית לתת הגנה מישפטית למושעים נאציים. וזה מצב טיבעי. יהודי. לכן אני חושב שאי אפשר בכלל לנהל את המישפט הזה.

אם כך, מה יקרה, לדעתך?

מה שלא יהיה, התוצאה תהיה אבסורדית. איך דמיאניוק יכול לצאת זכאי? זו היתה טעות איומה להביא אותו לכאן. ואפילו הדרך הטובה ביותר לפיתרון לא תביא בעיקבותיה תוצאה טובה. (רונית אנטלר)

משה אילת:

„בנימין בגין זורע מבוכה ופירוד בחנועה!“

בתנועת-החרות אין כל חדש. הסיכסוכים והמריבות בין המחנות נמשכים כתמול-ששום. כל קבוצה מנסה לצבור כוח ופופולאריות. אבל אחדות-התנועה מהם והלאה. פניתי אל דובר ועידת-חרות שמוצצה משה אילת, ושאלתי אותו מתי יתכנס סוף-סוף המושב הבא של הוועידה.

אינני יודע. את השאלה הזאת יש להפנות לראשי התנועה.
מה זאת אומרת „אינני יודע“? הרי אתה דובר הוועידה?

ערב הוועידה האחרונה התבקשתי על-ידי המחנות הניצים לכהן כדובר הוועידה. משום היותי ניטראלי ובלתי-מוזנה עם אף אחד מהם. נעניתי לבקשה ומילאתי את תפקידי כמיטב יכולתי. תפקידי הסתיים. סוף פסוק.

ואם תתבקש לכהן שוב כדובר, תקבל את דין השליה?
מדוע?

אני עסוק בענייני הפרטיים.

זה מה שנקרא אצלנו להתחמק מתשובה. אריקיי, אענה לך בכנות. תנועת-החרות היא אכזבה גדולה. וגורמת מפחדנפש לכל חברה ואחריה. אני כוש במתרחש בתנועתך, וזוהי תחושה המלווה פעילים רבים.

האם תפרוש מחרות?

חרות

לא אפרוש. זאת היא המיסגרת הפוליטית היחידה המבטאת 70% מדיעותיי, וגם יש לי אליה סנטימנטים עמוקים.

בנו של בגין חורש את סניסי המיסלגה ומנסה לאחות קרעים. מה אתה עושה בנדרון?

אני חבר מן השורה, ואין לי אמביציות פוליטיות אישיות.

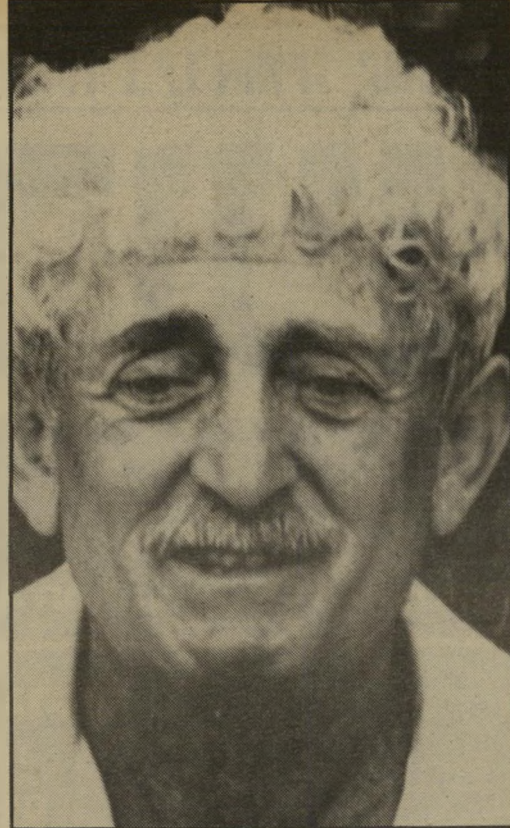
אתה מקבל את הצעותיו של הדר' בנימין בגין, הקורא לנטרל את אריק שרון?

הדר' בגין ירש, כנראה, תכונות נעלות של אביו הדגול, למעט אחת: הוא נעדר אומץ-לב אורחי. כמקום לדבר גלוי, הוא מפזר אינסינואציות ומרבה לזרוע מבוכה ופירוד בתנועה.

אתה חושב שאריק שרון צריך להישאר בתנועת-החרות?

כן? הוא צריך להישאר ולפעול לצידם של דויד לוי ויצחק שמיר ומשה ארנס.

ואיך אתה ממליץ לחלק את התוארים בצמורת? לא תואר להם ולא הדר. קודם כל שייפסקו המריבות. אחרת המיפלגה עלולה להישאר עם הרבה תוארים ומעט מנרטים בכנסת. (דניאלה שמי)

פינחס גרוב:

„יש נורמה חדשה בארץ. רק הכוח מדבר!“

האם ימנו כונס-נכסים למיפעל מנועי בית-שמש? ה' מיפעל ייסגר? לא ייסגר? הכל דנים בנושא בישיבות-הממשלה, בוועדות-השרים. בכנסת מועלות הצעות דחר מות לסדר-יום.

זה מזכיר לי את עניין אתא. גם שם חילקו הבטחות לעובדים במשך שנה תמימה. העובדים הפגינו. שרים הגיעו לחצר המיפעל להפגין עם הפועלים. הסוף ידוע: מינו כונס-נכסים והעובדים הלכו הביתה.

שאלתי את פיני גרוב, מי שניהל את המאבק של פועלי אתא, מה יקרה, לדעתו, למיפעל מנועי בית-שמש.

את עובדי מנועי בית-שמש מוכילים כאותה הצורה שהוכילו אותנו. אני שומע שמבטיחים להם שהמיפעל לא ייסגר. אבל אני מפחד. אני מפחד בשבילם, שסופם יהיה כמו של עובדי אתא.

מה אתה מציע להם לעשות?

ללכת למאבק בכוח! לצערי, יש נורמה חדשה בארץ: רק הכוח מדבר! אני הייתי מתון, והובלתי את המאבק בהגיון וללא אלימות. ותראי לאן הגענו. אני אומר להם שלא ישקטו, שלא יאמינו להבטחות. זה לא עניין של כסף או של צדק. זה רק עניין של כוח!

אתה לא מאמין לשרי ממשלת-ישראל, שלא יתנו לסגור את המיפעל?

בית שמש

לא! אני לא מאמין להם. כמשך שמונה חודשים הייתי חבר של השרים, ישבתי איתם בישיבות, ולצערי ראיתי את תיפקודם ואת ההחלטות שלהם.

מה שמפחיד אותי הוא שלא רק בענייני אתא זה נראה כך, אלא גם בעניינים אחרים.

גם שימעון פרס וגם ישראל קיסר אמרו שזו היתה טעות לסגור את אתא. הם מזכירים לי את המערכון של הגשש החיוור, „סליחה טעינו“. שביקשו סליחה ממי שמתו וממי שהתאכרו בעיקבות סגירת אתא!

הם רק יודעים להבטיח הבטחות ולספר סיפורים.

אתה מאמין שימנו, בסופו של דבר, כונס-נכסים למיפעל?

לדעתי, כן. כונס-נכסים זה אופנה בישראל. צריכים לתת לכונס-הנכסים פרנסה. מעניין כמה כסף הרוויח כונס-הנכסים של אתא.

מה קורה איתך בימים אלה?
אני חולה. השבוע לא יכולתי להגיע לכינוס הוועידים בירושלים, כי הרופא אסר עליי. מהמאבק הזה יצאתי חולה ועייף. (רונית אנטלר)